

Komentář k textu „3000 slov patřících těm, kteří přemýšlejí o podobě demokracie v třetím tisíciletí“ [2004]

Pominu mnoho detailů, zůstanu jen u bodů, které jste sami zdůraznili svými nadpisky:

1. Hlavní problém je po mém soudu, že nemáme jasno ani v teorii, nevíme dobře, jakou demokracii máme (a jakou vy máte, jak se ukazuje!) na mysli; dokud se tohle nevyjasní, bude kulhat i praxe. Chyba tzv. moralizování i brojení proti němu spočívá především v nevyjasněnosti zásad (včetně „mantinelů“).
2. Příliš rozbředlé pojetí „cenzury“; jaký je rozdíl mezi vlastním výběrem témat (a tudíž také vlastním vyřazením jiných) a mezi vnějšími příkazy a zákazy? Rozhodujícím faktorem není úroveň médií, nýbrž úroveň občanů, kteří nemají dost rezistence, aby prostě některé typy médií „nekonsumovali“. [jinak by se špatné neudržely]
3. To ostatně souvisí s dalším bodem, že jsme paralyzováni množstvím nabídek (tedy také: množstvím informací! a druhů informací). Zase to je primárně záležitost úrovně občanů, kteří si nedovedou dost dobře, tj. s rozvahou a na základě vzdělání vybrat.
4. Skuteční profesionálové a spolehliví experti jsou právě v moderní demokracii naprosto nezbytní. A jsou také velice vzácní. Nesmíme si je ovšem plést se sofisty a politickými rétory. Rozeznat mezi obojím musí být opět občan demokrat, a musí si dobrých profesionálů a expertů opravdově vážit a cenit.
5. Samozřejmě v politice platí, že kam se napře mnoho nebo většina spojených, sjednocených lidí, tam se věci pohnout. Ale je omyl se domnívat, že jde především o to, dát něco do pohybu; rozhodující je, aby to bylo něco správného a pro celek perspektivního, nadějného. A právě to nejde bez pravých vůdců; demokracie bez vůdců se nutně převrací v ochlokracii (vládu luzy). Tzv. demokratické instituce samy o sobě nepomohou, když mají lidé místo skutečných vůdců tlučhuby nebo podvodníky.
6. Konkrétně naší demokracii chybí především dvojí: demokraté a vůdci (státníci). Obojí si musíme pečlivě vypěstovat a vychovat. Volby nám nepomohou, když není koho volit, nebo když je mezi občany mnoho hlupáků nebo antidemokratů.

LVH, v Písku, 4. 12. 2004

[původní dopis]

Od: „Pavel Ryjáček (osobní e-mail)“ <Pavel.Ryjacek@seznam.cz>

Komu: „Hejdánek Ladislav, Prof.“ <lvhhvl@tiscali.cz>

Předmět: Škola Aria

Datum: 25. listopadu 2004 0: 42

Milý pane profesore proti své vůli!

K 17. listopadu jsme ve Škole Aria dokončili text, který shrnuje školoariánské úvahy poslední doby. Byl motivací pro naše filozofování (píšu pro jistotu se z), sloužil v různých podobách k výcviku formulačních dovedností, místy posloužil jako naše školní osnovy a bude nejspíš (soudě podle dosavadních „cvičných“ reakcí) materiálem k zajímavé sondě do myšlení našich bližních. Rádi bychom tématům v něm obsaženým věnovali jubilejní 60. Konzilium 3. – 5. prosince. Našel byste čas na setkání s námi, ať už nad textem nebo nad některým z témat? Anebo poslal pár slov (což Vás ovšem zdaleka nenahradí)? Je to text věnovaný společenským, ba politickým rovinám, filosofii tedy míjí, avšak ve Vašem životě hrály ony roviny taky značnou roli – a věru máte, co byste k nim řekl.

Srdečně zdraví P. R. a Školoariáni.